

LONDONAJS AVIŪZIE

Nr. 1693.

5. oktobrī.

1979.

BALTIEŠU CĪNĪTĀJI MEKLĒ SADARBĪBU

Neatkarības centienu izpausmes okupētajās Baltijas valstīs

Žurnāls „Soviet Analyst“ savā 13. septembra numurā ar Mārites Sapietes rakstura zīmē 45 baltiešu prasību Maskavā.

mēram, Lietuvas neatkarību tādā mērā, kā tās atbalsta Namibijas prasību izbeigt koloniālismu. Tai pat laikā rietumvalstīs tiek izstrādātas prasības, lai

MASKAVĀ SPOKOJAS RASPUKINS

Reutera korespondents Roberts Evans ziņo no Maskavas, ka lielu interesi lasītājos un tikpat lielu satraukumu kritiķu aprindās radījis romāns par Raspuķina dzīvi. To sarakstījis 51 gadu vecais

ka esot izmantojis galminieku memuārus un vietumis esot citējis arī Ļeņinu...

Bet nedēļas izdevuma „Literaturnaja Rossija“ kritiķis pārmet Valentinam Bilulem ka viņš tālrunā esot zaudējis

Žurnālā Māksla š.g. 1. numurā architektis Ivars Strautmanis apskata bēdīgo iznākumu, kādu devusi viesnīcas „Latvijā“ 15 gadus ilgā celšana Rīgā. Sākumā bijis noteikts celt viesnīcu robežās starp 14 un 16 stāviem, lai augstbūves bloks „neielauztos Vecpilsētas klasiskajā panorāmā“. Vēlāk šī koncepcija atmesta, un stāvu skaits pieaudzis līdz 26. Viesnīcai tagad ir 350 numuri ar 680 vietām. Viesnīcas projekta autori: arhitekts A. Reinfelds, A. Grīva, V. Meike, inž. konstr. E. Valeinis, G. Lācis.

Par projekta maiņas sekām I. Strautmanis raksta: „Izjaukts kopējais telpiskais mērogs, zaudētas saites ar apkārtējo apbūvi. Augstbūves tornis nepiedodami agresīvi „papildina“ Vecpilsētas siluetu. Grūti būs atrast banālāku piemēru šādā rakstura objekta veidojumam. Viesnīcas zemā daļa atgādina torti, ko pārlieku dāsna cepēja roka izrotājusi ar dažādiem butaforiskiem atribūtiem, piešķirot tiem funkcionālu detaļu ilūziju. Bet tomēr augšējais nobeigums droši varētu ierindoties arhitektūras žurnāla karikatūras lappusēs.“

KRUSTAKALNU REZERVĀTS

Dabas aizsardzības nolūkos Latvijā jau agrāk bija nodibināti neaizskājamie novadi, tā sauktie rezervāti. Visvecākais bija Usmas ezera Moricsalā, otru izveidoja Dundagas Zilajos kalnos - Slīteres kraujā un zemienē, vēl cits bija Grīnos - purvainā apvidū starp Saku un Ziemupi. Vēl viens dabas rezervāts tagad nodibināts pazīstamajos Krustakalnos Madonas tuvumā. Tanī ietilpst mežaini uzkalni, vairākas upītes un kādi 13 ezeri, kādi arī jau pārpurvojušies. Krustkalnu augu valsts bagāta; tur sastopamas 28 aizsargājamas sugas (visā Latvijā to pa šreiz 109); daži augi Latvijā ļoti reti.

Krustkalnu rezervātā drīkstot ierasties vienīgi zinātniskas pētišanas nolūkos; Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte tur iekārtojusi savu mācību bazi. Turiens augu pētišanā piedaloties arī Universitātes Botānikas katedras darbinieki un Dabas mūzeja augu speciālisti.

K. Dr.

* 1973. gadā nodibināts Gaujas nacionālais parks ar mērķi saglabāt neskartu dabu, kā arī vēstures un kultūras pieminekļus. Tagadējā Gaujas nacionālā parka teritorijā cilvēki dzīvojuši jau kopš seniem laikiem 9. un 10. gadsimtā

Ir atjāvusas militārā līdzsvara. Kamerietumnieki bezrūpīgi paļāvās uz krievu izgudroto detanta politiku, tikām maskavieši drudzaini bruņojās. Palielinot militāros izdevumus katru gadu par 3-5, 5%, krievi pēdējos 10 - 12 gados ir izveidojuši tāllidojuma triecienu spēkus, kas pārāki nekā amerikāņiem, un draud iegūt pārspēku arī vidējās sniedzamības kodolieročos Eiropā. Konvencionālajos ieročos krieviem Eiropā pārākums bija jau sen. Patlaban NATO turētājā Eiropas vidus daļas frontē krievu ieroču skaitliskais pārsvars ir 2,75; 1 artilerijā, 2,5; 1 tankos un 2,5 : 1 lidmašīnās. Ar šādu spēku samēru Atlantijas pakta armijas var turēties pret varbūtēju krievu uzbrukum divi dienas vai nedēļu, un tad nu nāk jautājums, kas notiktu tālāk? Vai amerikāņi tad Eiropas glābšanai laistu darbā savas tāllidojuma atomraķetes pret krievu pilsētām, lai sagaidītu līdzīgu uzbrukumu pret savām pilsētām un miljonus upu. Jautājums šobrīd ir neatbildams.

Ja rietumvalstis ieroču līdzsvara atjaunošanai nekā steidzami nedarīs, tad 80. gadu sākumā krievi būs spējīgi pārsteiguma uzbrukumā izpostīt praktiski visas amerikāņu sauszemes raķešu bāzes līdz ar lielu daļu raķešu zemūdeņu un bumbvedēju. Pārpalikušās amerikāņu raķetes pēc tāda krievu uzbrukuma vēl arvien būs spējīgas dot prettriecienu, bet tas būs nepietiekams, lai izpostītu visu krievu raķešu pārpalikumu. Ja pirmajā krievu triecienā varētu būt nonāvēti „tikai“ ap 5 - 10 miljonu ASV iedzīvotāju, tad lai novērstu kapitulēšanu, ASV prezidentam būtu jāizlemj, vai uzbrukt ar kodolieročiem padomju pilsētām, rūpniecībai un kaņaspēka koncentrējumiem, sagaidot, ka krievi pēc tam varētu līdzīgā veidā uzbrukt amerikāņu pilsētām, pārvēršot tās drupās un pavairojot upu daudzumu līdz šobrīd neaplēšamam miljonu skaitam.

Nav teikts, ka krievi visu to darītu, jo arī ļoti drošā situācijā var kaņū pazaudēt, kā tas gadījās Hitleram. Bet mainoties Kremļa vadībai, pārgalvīgāks, iekšējo nemieru spiests vai vodus apgārots diktators varētu dot signālu atomuzbrukumam. Pirms divi nedēļām Briselē notikušajā NATO stāvokļa izvērtēšanas seminārā bijušais ASV ārlietu mi-

si pārākumu visās svarīgajās ieroču kategorijās, nemēģinātu to pārvērst politiskos ieguvumos. Rietumiem tātāt rīkoties tāpat kā līdz šim nozīmē atstāt savu likteni citu ziņā. Vai tūmiem būs griba upurēt dažas ērtības lai jau tūlīt palielinātu savus militāros budžetus vismaz par 5%, rādīs visticamāk nākotnē. Ja tādas gribas nebūs, atliks tikai paļauties uz nepaticamību, ka Kremļa vīri nekā nedarīs.

Krievi mēģinājuši iekārtot bazīni Kubā arī 1970. gadā

Bijušais ASV ārlietu ministrs K. Džers žurnālā Time atklājis, ka krievi mēģinājuši iekārtot savas militārās bāzes Kubā ne tikai prezidenta Kenedija laikā 1962. gadā, bet arī 1970. gadā, kad prezidents bija Niksons. Šai gadā krievi sākuši iekārtot savu atomzemūdeņu bāzi Subanas salā pie Kubas krastiem. Amerikāņu izlūkošana to atklājusi, un lemts, ka labāk mēģināt krievu pasākumu izbeigt klusībā diplomātiskā ceļā, kā ar skaļu skandālu atklātībā. Manāvaļi paziņots, ka ASV nevarisies sīkāk jebkādas soļus, lai padomju bāzu iekārtošanu pie Kubas krastiem izbeigtu. Divu laiku pēc tam vēl turpinājies krievu kuģu aktivitāte Kubas ūdeņos, un zemūdeņu bāzes iekārtošana beidzot mēr pārtraukta.

VĒL DIVI BĒGLI

Izcilu padomju personu bēgļu rīcība, kas ar katru dienu kļūst garāka, Šveicē pievienojās slavenais krievu daiļsludinātājs pāris 47 g.v. Oļegs Protopopovičs 43 g.v. sieva Ludmilla Belousova. Abi bija sūtīti uz rietumiem oficiālā devumā sakarā ar kādu izstādi. Šie divi slidotāji savā laikā iekopa daiļslidošanas daudzus baleta elementus un lielā mērā tuvināja šo sportu mākslai. Viņu slavināšanas laiks bija sešdesmitie gadi, kad viņu šīs reizes kļuva nacionālie meistari. Četras reizes pasaules un Eiropas čempioni un izcīnīja olimpiskās zelta medaļas ziemas sportā 1964. un 1968. gados. Viņu biogrāfijas ar slavinājumiem arodzina padomju enciklopēdijās.

Klizmas ar izbēgušajiem dejotājiem

Baletdejojājs Leonīds Kozlovs, kopā ar savu sievu palika ASV un iekārtoja patvēruma tiesības, bijis komjaun-